

Van 'nee' naar... 'en nu?'

Vlaams Geestelijke Gezondheidscongres
8 september 2026

Bram Wijnhoven
Marc Tack

BW Zagan
CGG Adentro

1. Intro - stellingen

“ook voor mensen met verslavingsproblematiek biedt Beschut Wonen herstelgericht zorg-nabij wonen”

- recht op onze alertheid
- recht op onze deskundigheid
- recht op onze coaching
- recht op herval
- recht op...

— “psychische kwetsbaarheid vraagt om alertheid”

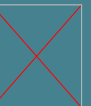
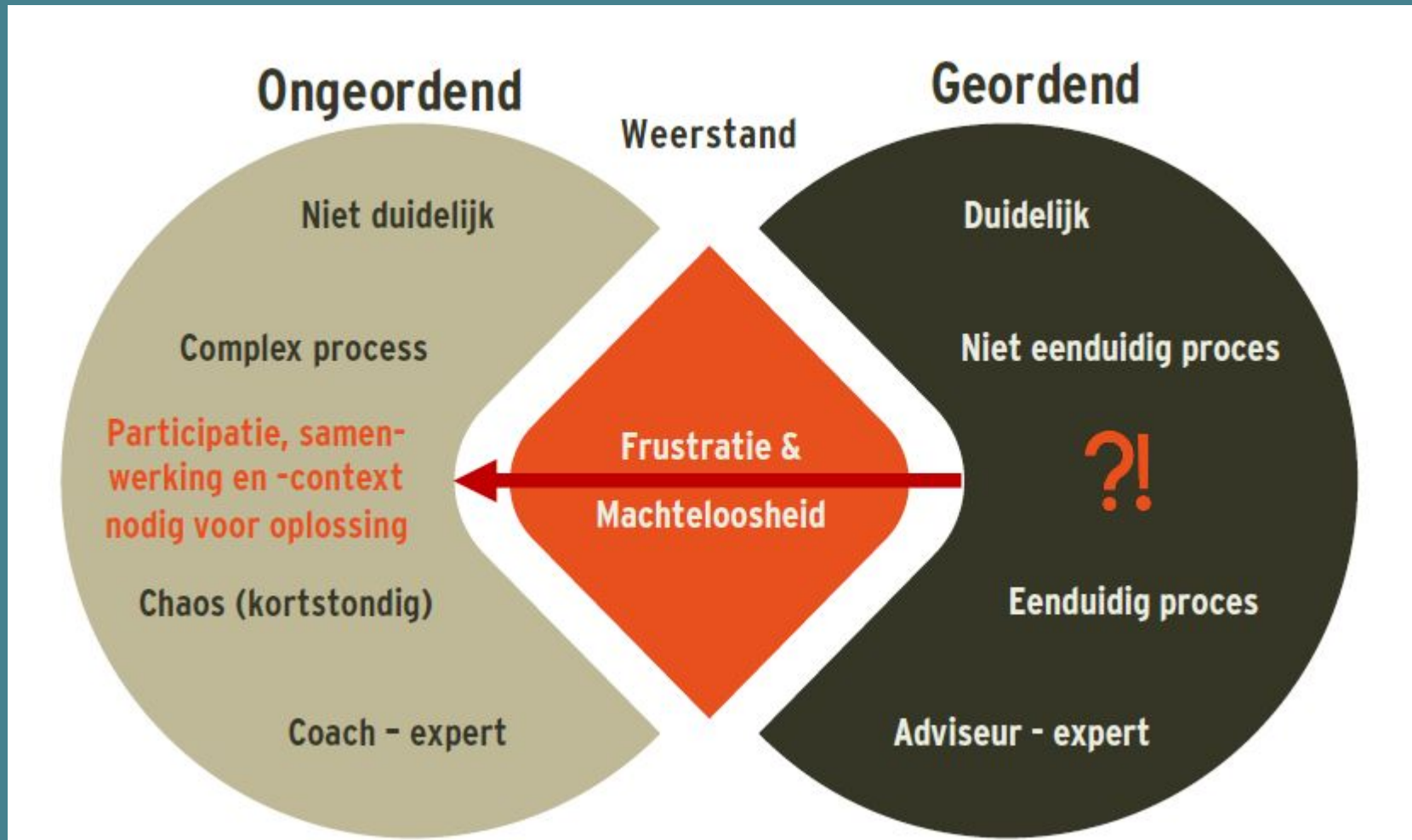
- middelengebruik vraagt om snelle reactie
- aanvaarden van chroniciteit voorkomt frustratie voor iedereen

“veilig samenwonen als basis”

- heldere regels en afspraken zorgen voor een veilig, stabiel en drugsvrij samenwonen
- het uitgangspunt is een op groei en autonomie gericht klimaat voor alle bewoners

2. De aanleiding tot beleid binnen BW Zagan

Van verantwoordelijkheid naar ...

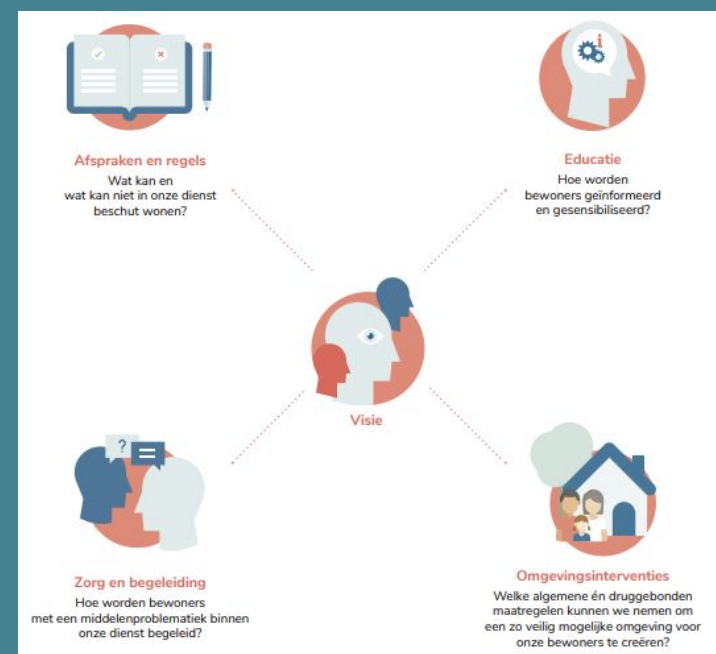
3. De pijlers van een beleid

Een beleid als samenhangend kader over hoe we omgaan met middelengebruik, misbruik en verslaving.

Vanuit een gemeenschappelijke visie op alcohol, illegale drugs, psychoactieve medicatie, gamen en gokken die congruent is met de algemene visie en opdracht van de dienst.

Vier pijlers :

- regels en afspraken
- zorg en begeleiding/coaching
- informatie en sensibilisering (educatie)
- omgevingsinterventies.

Beginsituatie in kaart

breder dan “het voorval”

Visie-ontwikkeling

een proces, zoek eerst de basis; uitwerking evolueert

- over welke middelen?
- hoe kijken we naar gebruik, misbruik en verslaving?
- onze rol (in elke fase)
- wat is onze finaliteit?

Pijlers uitwerken

quick wins & soms... even doorbijten

Invoering en evaluatie

uitdaging : awareness behouden

- Centraal in begeleiding van middelenmisbruik staat **motiveren tot gedragsverandering**

- Begeleiding gedrag “**fasen-aanpak**”

..er is tijd.. ..er is tijd tekort..

—

Niv 1: Coachen van dagdagelijks gedrag/leefstijl

vaststellen veranderingen in functioneren

Niv 2: Uitspreken van vermoeden alcoholgebruik

cave WAARHEIDSGEVECHT

- 2.1. als vermoeden - markeren verandering & geef illustratie van bespreekbaarheid
- 2.2. als vermoeden
 - Regels & verwachtingen herhalen
 - Hulp aanbieden (“Als het voor jou zorg wordt, kom maar af...”)
- 2.3. al dan niet intensifiëren van de **leefstijlcoaching**?
 - Tegen welke limieten loopt normaal te verwachten gedrag aan?
 - *Welk stuk van de puzzel missen we?*

Niveau 3: Alcohol als thema binnen de begeleiding

(in aanvulling op de reguliere begeleiding van de leefstijl)

“meer drinken dan goed is” (gegeven psychische kwetsbaarheid bewoner)

op de scène :

- observatie & markeren + gericht feedback bieden (*)
- concretisering afspraken in begeleidingsplan
- time-management als thema
- actief aanwenden feedback medebewoners

Alcoholspecifiek :

- registratieopdrachten : monitoring gebruik
- aanwenden online info, monitoring, zelfhulp (Druglijn)
- expertise van arts/psychiater inbrengen (psychische kwetsbaarheid, lichamelijke feedback; richtlijnen vanuit gezondheid/draagkracht lichaam)

op balkon : MG - verandertaal uitlokken “ En hoe wil je zelf verder?”

Niveau 4: gebruik als “verplicht” thema – vroeghulp

**kort inzichtbevorderend
vanuit “derde positie”**

Niveau 5 : zinvol begeleidingsmandaat mbt leefstijl én m.b.t alcohol

- Motiverend coachen (verbinden van leefstijl-werkpunten met alco)
Probleem op schoot van de cliënt laten !
- Evaluatiemomenten periodisch vastprikken (Wat is er te zien op scène?)
- Netwerk inschakelen
- Farmacotherapie
- Tijdig zicht bieden aan cliënten op nog beschikbare kansen
- Eventueel expliciteren van “de keuze om niet te veranderen”
- Hervalpreventie - plan - situationeel Harmreductieplan

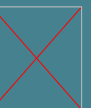
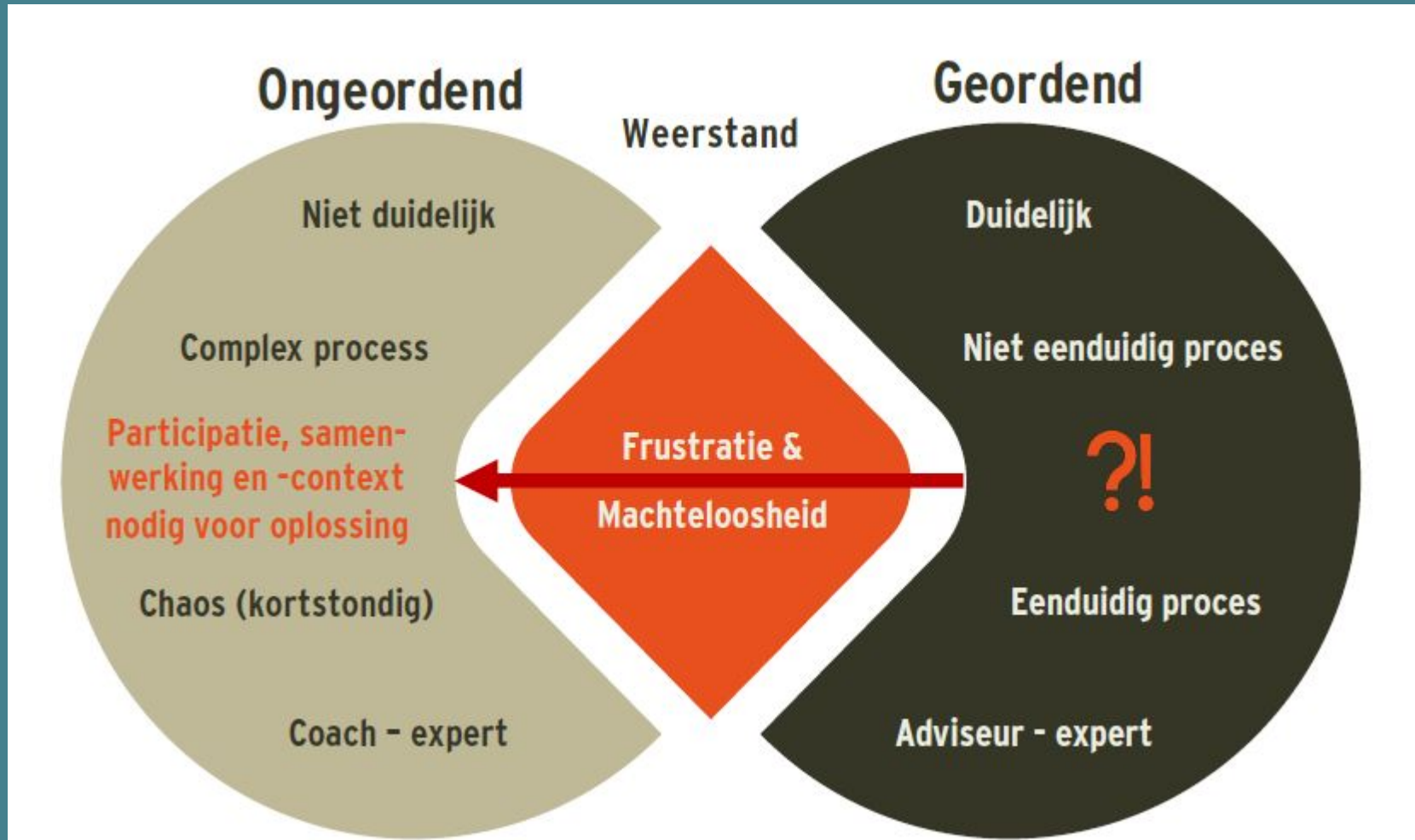
**Niv 6: + specialistische zorg in parallel
ambulant/residentieel**

Niv 7: Crisisinterventiebeleid – “5 voor 12”

- functioneel aanwenden van time-outmogelijkheid
- dwingend doorverwijzen naar specifieke interventie...

4. De dilemma's en visie van ZAGAN balkmetafoor

... naar eigenaarschap

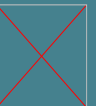

STEUNPILAREN

STRESSOREN

Toetsing van effect van middelengebruik op begeleidbaarheid, gezondheid en context.

	Ervaringen / geschiedenis
Open dialoog / verantwoordelijkheid	
	Psychische kwetsbaarheid / mentale draagkracht
Wijze en gewoontes van gebruik	
	Mate van zelfdestructief gedrag / gezondheidsrisico
Invloed op de groep	
	Bereidheid tot verandering

5. Reflecties op basis van randvoorwaarden

- Wie is procesbewaarder ?
- Congruente visie met de bredere basisvisie
- Gedragen mandaat vanuit het beleid
- Gedragenheid door het team
- Netwerkgerichtheid : wie zijn de partners?
- Participatie vanuit de bewoners

6. Verdere ondersteuning

Contact

Per regio een CGG met preventiewerking TAD

www.centrageestelijkegezondheidszorg.be/preventie

Preventie tabak, alcohol en drugs (TAD)

Thema's: tabak, alcohol, medicatie, drugs, gamen en gokken

Doelgroep: sleutelfiguren uit diverse sectoren

Aanbod:

- Vormingen en trainingen
- Coach bij het opstellen van een tabak-, alcohol- en drugbeleid
- Advies en consult

<https://www.centrageestelijkegezondheidszorg.be>

VAD

- draaiboek
- online leerplatform
- bespreekbaarheidsmateriaal

Een kwaliteitsvol alcohol- en drugbeleid in de organisatie

Doorverwijsgids VAD

[VAD](#) > Doorverwijsgids

Doorverwijsgids

Op zoek naar vroeginterventie of hulpverlening voor jouw cliënt of patiënt? Benieuwd waar je in jouw buurt terecht kan voor preventie? Deze doorverwijsgids bundelt het Vlaamse aanbod.

Ben je geen professioneel en ben je zelf op zoek naar informatie, advies of hulp? Contacteer dan anoniem [De Druglijn](#). Misschien heb je baat bij online hulp of een zelfhulpgroep? Meer over dat aanbod lees je [hier](#).

☒ Hulpverlening

☐ Vroeginterventie

☐ Preventie

Zoek op postcode of gemeente

Zoek op trefwoord

KEUZE BEVESTIGEN >